

de două ori în săptămâna: Joi-a și
dominecă; era când va preinde im-
portanța materialor, va fi de trei săi
de patru ori în săptămâna.

Prețul de prenumerare,

pentru Austria:

pește intragru 8 fl. v. a.

diuometate de anu 4 fl. v. a.

patraru 2 fl. v. a.

pentru România și străinătate:

pește intragru 12 fl. v. a.

diuometate de anu 6 fl. v. a.

ALBINA.

Prenumeratiuni se fac la toti dd. co-
respondinti ai nostri, si de a dreptul la Re-
dactiunea *Stationsgasse Nr. 1*, unde
sunt a se adresa și corespondintele, ce pri-
vesc Redactiunea, administratiunea seu
speditoră; căre vor fi nefrancate, nu se vor
primi, era cele anonime nu se vor publica

Pentru anunțe și alte comunicări de
interes privat — se responde căte 7 cr.
pe linie; repetările se fac cu prețul obi-
diut. Prețul timbrului căte 80 cr. pe
tră una data se anticipează.

Budapest in 28 maiu 1874.

Minunat! cum se incurcă lucrurile dru-
milor de feru unguresci.

Schiller a cantat, că *blastomulu
statului este, că prasindu-se, totu pecate nasce.*

Așa și pecatele stepanirei magiare, co-
use de 7 ani în cîci pe tota terenul vieției
publice de statu!

Cine nu scia, cătă și ce ingrozitorie pe-
ste a comis cu lini'a orientale a drumurilor
atu unguresci, pana o infundă la Brăsioiu!

Am spus și aretat la rondul nostru,
acăsta lini'a, prin carea cugetau domnii
magiare a-si intemeia preponderanța in
ainte și a-si deschide unu surginte securu
durabil de folosu și prosperitate, — dejă
menintia a se preface intr'unu isvoru dura-
bil de dauna și slabire, de confesiune și
opresilitate!

„Vai de acăsta lini'a“ — am disu noi cei
intai, dejă nainte de cinci ani, — vai de
cătă lini'a — dice astadi tota lumea, price-
ștoria de lucru, — „deca cumva n'ar succede
cesoperă concesiunea Romaniei, pentru pro-
migra ei pan' la Ploesci, astfelui legarea ei
ne ealea cea mai scurta — cu Dunarea si cu
riante!“

Acuma — nu mai incapse indoieala, că
misi. magiaru pricepe, nu numai pricepe,
— recunoște acăsta pre facia; dar —
re-ni-se că nu mai e indoieala, cumca si
misi. Romania pricepe acăsta, măcar că n'o
nuince pre facia.

Eta unele noue aparitii in acăsta
vîntu.

De 2 — 4 zile, magiare și magia-
re sunt alarmate prin următori'a comuni-
cione semi-oficiale:

Tractările cu guvernul român in
vîntu a junctiunilor s'au — potențiu intru
pedeca grea. Guvernul magiaru, du-
ce fice concesiunea, ca junctiunea la
Brăsioiu să se puna in lucrare *duoi ani mai
înainte de cătu ori carea alt'a*, anume de cătu
de la Brăsioiu, — acăsta concesiune, fiindu
menitul sacrificiu ce pote se aduca din in-
resul statului, a stărtuitu, ca Romania inca
pre acum [să se ingagede pentru aceeași
tarifuri pe sém'a celoralealte lini'e, ce
nu legă mai tardi calea ferata ungurescă
orientale — la Brăsioiu să aiuria cu lini'e
mane. Adeca: *Romania de pre acum să-si
nu manele in privintă tarifei său tasseloru
nu transporturi.*

Romania — a refusat, dechiarandu, că
sta pretensiune taia in libertatea decisiunii
nu sale; deci prin acăsta guvernul ma-
giaru tiene — nu numai impedeccata, ci chiar
ridicata întręga cestiunea junctiunilor!

Acăsta va să dica: guvernul magiaru,
preștiunea bancarilor din Viena a fost
voită a concede junctiunea la Orsiova;
— astadi dora imprumutul de 76½
milione va fi dejă perfectu, si asi — guvern-
ul se tiene scăpată de crudimea pressiunii
mentane, si incercă a se revangă pentru
sacrificiu, adus junctiunei la Orsiova,
intr'o condiție si resp. stipulatiune inter-
nationale in privintă tarifei!

La acestu locu nu potem a nu revocă
memoria stimabilelui nostru publicu, svatul
ce acum duoi ani dederam noi guvernul
român — pentru unu casu, déca Austro-
ungaria, pre cum carea atunci, prin pressi-
unea diplomaticie europene, ar fortia juncti-
unea la Brăsioiu. Noi am disu: *atunci să se
acida sub dous conditiuni: un'a, ca lini'a de
gar'a din Brăsioiu si pan' la gar'a din
Ploesci, să fie a statului romanu, sub adminis-
tratiunea directa a lui; alt'a ca dreptul de
sua, guvernul romanu să si-lu sustina ne-
gabiliu!*

Atunci — dora multi nu ne vor fi pri-
pitiu; astadi — asi credem că desvoltarea

lucrurilor ni-au explicat ideile pe de-
plinu.

Insemnăm inca o aparitie.

Dilele trecute, pare-ni-se alalta-ieri, se
presents naintea ministrului presedinte, *Bittó*,
in Buda o numerosă deputatiune, (de 100
onoratori,) din Torontalu, carea stăruu pen-
tru lini'a *Kikinda-Panciova*, carea este o
necessitate de viață pentru acelu comitatu —
celu mai mare si productivu, dar — celu mai
lipsit de comunicatiuni!

Este lucru cunoscutu, că societatea austri-
că priv. de statu doresce a clădi acea lini'a for-
nici o garantia din partea statului. Cu tota
acestea, primu-ministrul Ungariei respins
cererea cu tota resolutiunea, aducendu de
motivu — cu unu feliu de amaretiune, că —
guvernul trebuie să se ingrijescă de interese
mai mari a totalui, — si pana candu nu se va
asecură junctiunea lini'i orientali la Brăsioiu,
nici nu vré să auda de vr'o mai de parte con-
cesiune pentru societatea drumurilor de feru
austriace de statu.

Eta deci si aci dovedă eclatante, că —
drumul de feru magiaru orientale — tiene
legată tota libertatea spiritului si activitatei
guvernului magiaru, că — este vermele ce
diu'a nótpea i rôde anim'a si i frementa si
torturăda cugetulu!

Ei bine, nu este acăsta unu isvoru de
calamitate, unu cuiub de vipere? si — unde
va să duca acăsta, déca — guvernul si cam-
era din Bucureștiu nu se va indură de —
causa magara?

Eta unele noue aparitii in acăsta
vîntu.

Da; despre astfelui de incercări, ast-
felui de góna avemu să dicem căteva pu-
cine cuvinte. Nu potem să vorbim multe,
căci — grăt'a ne cupinde si ni simule-
ge condeinu din mana.

Au nebunitu totalminte domnii ste-
panitori ai nostri, si inca astadi, ca de
variatu — ér in prim'a lini'a — cei din
stang'a centrale, liberalii *Tiszaisti-Cser-
natonisti-Jokaisti*.

Lucrurile cele mai naturali sub sōre,
cele mai legali si legitime dupa tota
concepțiile de lege si de dreptu, — luc-
ruri ce — dupa chiar necesitatea impre-
jurărilor nici nu se potu intipui astfelui,
de cum sunt ele, domnii magiare o
data incepura a le caracterisă si afirma
de crime politice, crime de lesa maiestate
magiară, si a provocă tota furōrea po-
testatei de statu in contra loru!

Crima si tendintia nimicitoria pen-
tru magiară este, organisarea liberale si
nationale a Croaciei si Slavoniei.

Crima si tendintia inamică contra
poterii magiare de statu este, pretensi-
unea Croatilor, ca pe temeiul dreptu-
lui istoricu, Dalmatia să se impreune cu
Croatia si Slavonia, ér granită militare
croatica, pe chărtia desfintiata, să se des-
fintie curendu si in fapta, si să se im-
preune cu tiér'a mama!

Crima si violare de patria si natiune
magiară e, pretensiunea partitei na-
tionale serbe, ca autonom'a congresului ser-
bescu natională să fie crutiata de com-
sariu guverniale si de croirea ordinei sale
de dia prin guvern!

Crima si tradare de patria e, că —
in biete trei gimnasie confesiunali ale
slovaciilor nu se cultiva spiritulu ma-
giaru, patriotismul specific magiaru;
că profesorii vorbescu intre sine slova-
cesc, că scolarilor se svatuesce să vor-
bescă si cultivedie limb'a materna, ba —
una data li s'a disu, să nu se faca trada-
tori de natiunea loru! etc. etc. (A se vedé
„Hon“ nr. 121 de joi-a trecuta.)

Crima si perfida tradare de patria

si natiunea magiară e, că sassii se plangu
in tota lumea pentru isbirile nationali
ce suferira de la guvernul parintescu
magiaru!

Nespusa crima si conspirare si tra-
dere e, că teneretulu romanu pretotin-
denea serbă diu'a de 3/15 maiu, si si
manifestă aderintia sa la natiune, con-
sciintia sa nationale!

Crima si nalta tradare magiaro-na-
tională — e, agitatiunea electorale in
cercul Radnei, a nume afirmarea, că —
acolo am ajunsu, in cătu *cea-ce strica
magiarului folosește Romanului!* (Si acă-
sta numai acumă o audu dni magiaru?!
Dar — potea să fie astfelui dupa portarea
loru?)

Destulu că — juru imprejurul, dom-
nii magiare de la potere nu mai vedu,
de cătu — cea mai negră *nemultamire
pentru nespusele bunetăți si favoruri*, cu
cari *generosulu* si maranimosulu guvern
magiaru a coplestu pre poporale *nema-
giare*, dandu-le o libartate, bunastare,
fericire, pre cum nu se mai afla unde-va
in lumea largă! Nu mai vedu, de cătu
grăs'a perfidie catra natiunea suverana a
tieriei, *conspiratiuni si tradare*!!

Ori cine nu se sente, său celu pu-
cinu — nu se preface magiaru, si nu
glorifica si propaga *magiarismul*, este
tradatoriu, este criminalistu in ochii —
marilor nostri patrioti.

Apoi — in sac'a sa furia si déni-
a loru indignatiune,

„Hon“ striga in audiulu lumei:
„Politic'a netedirei si acoperirei, produce
numai fruite vermenbse, si — acum său
nici o data e tempulu, ca statulu magiaru,
din nici o parte ne-amintiatu, elu in-
sus in sine să devina unitariu si să căs-
tige respectu unității sale!“

Er in „Ellenor“ dlu *Csernátony* mai
alalta-ieri si-incheia unu asemenea arti-
clu cu — minunat'a apostrofare:

„Indaru este ori ce vorba despre
interesele noastre nationale in statulu no-
stru, pana candu nu voru recunoscere con-
ducatorii sortii natiunei, cumca a deslegă
adeverat si realmine cestiunea de na-
tionalitate — nu este chiamatu ministrul
de interne, ci ministrul de instructiune.“

Ast'a nu va să dica alt'a, de cătu:
bagati in tota scoble din tiéra limb'a
magiară si siliti generatiunea tenera a
se cresce in spiritulu magiarismul.

Acăsta domnii magiare o tienu de
posibile si — unic'a salvatoria pentru
Ungaria magiară!

Ei ni punu tesa si problem'a: *Său
fiti in data magiaru de frica si nevoia;* er
de nu, — suneti dusmani, tradatori ai
patriei, criminalisti capitali!

Astfelui domnii magiare implu cu
forta tiér'a de patrioti rei, de — crimi-
nalisti capitali, de — tradatori de patria!!

Astfelui domnii si fratii nostri ma-
giari si au perduto mintile; au nebunitu
să capiuu! — —

Budapest, in 29 maiu n. 1874.

Am amintit la rondul nostru despre
vediu't Imperatul tuturor Russilor in
Londra, la famili'a regale, in carea este mari-
tata de curendu fii'a sa.

Imperatul Alessandru petrecu 8 dile in
Londra si Anglia, primi ovatiuni si representa-
tiuni, oficiale si oficiose, luă parte la reviste,
banchete si mai căte tota petreceri, si — oca-
sionalmente tienu si căte o vorbire scurta.

Despre tota — foile implura colone peste
colone, descriindu-le si comentandu-le.

Dar — de mirare, toomai pre faimile
aceleia se punea temeiul celu mai greu, cari

— curendu se dovedira de — ne adeverate, de
scorniture ale unei politice speculative.

Trei puncturi mai vertosu sunt, cari
acuma, dupa ce Tiarulu pară Anglia, se
desmintescu cu tota positivitatea. Noi mar-
turisim, că din capulu locului acelea ni se
impareau pré contrastatorie cu cele ce
scimă noi despre adeveratul spiritu alu politicei
muscale, si de aceea de să nu am cutesatu
a li contradice, dar — pana un'a alt'a, le-am
ignorat, si asi am crutiati pre onorabilitii
cetitorii de o desamagire.

Prim'a fabula frumosă a fost, pre carea
chiar „Times“, organul principale, a pus'o in
cursu, cumca Imperatul Alessandru, indată
dupa sosirea sa, la presentarea naintea sa a
Corpului diplomatice, ar fi datu cea mai
chiara si precisa respicare a tuturor tendin-
tiilor sale *pentru sustinerea pacii in Europa*.

Faim'a mergea, pana a presupune, că
Russia ar fi gat'a pana si cu arm'a in mana a
sustiné pacea facia de ori-cine ar incercă s-o
turbare.

Nemicu nu este adeveratul din acăsta
faima; de să foile din Germania au pusu celu
mai grava accentu pe ea! —

A dou'a scoritura ce se puse in cursu
— a fost, că emigratiunea polona din Anglia,
ar fi subternutu Imperatul Alessandru o
promemoria, prin carea si-ar fi declarat
supunerea leiala si ar fi cerutu amnestie, resp.
permisiunea d'a returna acasa in Polonia,
cea-ec Imperatul cu cuventul ar fi incuvi-
intiatu.

Intregu adeverulu e, că unul dintre
emigranti — a cerutu si obtinutu libertatea
a returna in patri'a sa. —

A trei-a fama órba se reduce la o pre-
tinsa intreviire secreta — se'ntielege, pentru
restaurarea tronului in Franța, si apoi si in
Spania.

Acăsta nici chiar scoritorii ei nu mai
cutedia s-o sustienă.

Vorba e, că — si aci, casi or unie se
arăta si petrece unu matadoru, unu *faptore
potintă* alu societății, intuirile omenesci lucra-
cari in catro, apoi cei ce sciu manu condeiulu
— publica cele intipuite si — dora dorite, ca
— fapte, precandu ele sunt numai — scorniri
órbe. —

Sassii nostri si cu deákistii loru!

Da, este cunoscutu, că — prudentii
si circumspectii nostri compatrioti din
Transilvania, pana mai ieri erau cu trupu
cu sufletu in taber'a domnilor magiare
de la potere.

Firesce, căci astfelui credeau că
si-vor salvă pusetiunea istorica privi-
legiata, essintintia politica-natională.
Adeca: ajutandu ei pre domnii magiare
intra problem'a loru cea mare, d'a supune
sub piciórale loru si d'a le amalgamă,
adeca sugrumă — in modu *legalu, consti-
tutionalul, liberalul, parlamentar*

astfeliu pentru d'a feri patri'a si — special-minte pe natiunea magiara, de — o pornire — cum incepuse spre pre-paste; dar — nu ni-a successu nici noa sinceritatea si adeverul! Ce se n'ne miràmu deci, ca — domnilor sassi nu li sucesera scopurile moralmente mai pucinu indreptatite si politicaminte — mai pucinu logice.

Destulu ca noi, dupa complotul dualisticu de la 1867, in data reconoscuramu nacurabilitatea reului pre calea adoptata si — inaugurararamu opositiunea nationale serioasa si sistematicea. Domnii — asteptara, pana candu magiarulu de la potere, credindu-se gat'a cu noi, li ser'i loru in gutu.

Istoria cu Universitatea sassesa si cu atacul limbei nemtiesci la municipiale si tribunalele din sassime, este cunoscuta; cionirile in Dieta — inca le-amu insesnatu; diaristic'a europeana, mai vertosu cea din Germania — este plina de espeptoratuni in contra brutalitatilor si abusurilor magiare.

Resultatulu celu mai de aproape fu, ca diece deputati sassi — parasira consotiu cu deakistii; loru li mai urmare duo; dintre cei remasi — vr'o 5—6, prin manifestatiuni poporali fusera constrinsi a-si depune mandantele; trei numai perseverara in pusetiunea loru de mai nainte, unulu Ranicher — prin postulu seu in ministeriu si prin — adeveratu inalt'a sa cultura, — altulu Fabricius, inconjuratu de mysticismu; alu treilea Wächter — prin energ'a sa, o energia, capabila d'a d'apetu cu o lume intréga!

Dar acum veni rondulu, ca se vedem atacata si sparta uritu si acésta energia sassa-gouvernementale. Dilele trecute in Brasovu, alegetorii lui Wächter se adunare si lu-citara naintea scaunului loru politico-natiunalu, si mi ti-lu luara la essamenu si dogiana, la adeverate „trei parale,“ cum abia s'a mai pomenitu canduva in vietia nostra pseudo-parlamentaria!

Sub presiedintia lui Göth, consti-tiundu-se peste 1000 de alegetori in mitingu ad hoc, mai multi in tonulu celu mai inaltu si cu expresiunile cele mai agere — interpelara pre deputatulu loru: „pentru ce n' a parasit u si nu parasesce clubulu si partila deakistilor?“ Lu provocara se-si justifice tienut'a sa la desbaterea asupra legii pentru notariatele publice; de asemenea se-si spuna pararea si precisedie intentiunea facia de proiectul de lege pentru scólele medie! etc. etc.

Bielu deputatu Wächter Frigyes, cátu de bunu de gura, nu potu satisfacde feliu multimea; mi-ti-lu tereira si tava-lira moralmente infroscisatu, ér pre cei pucini, ce voiau a-lu apera mi-ti-ii amutira prin sbierari si racniri de indignatiune.

Wächter avu curagiulu d'a spune, ca — nu va parasi deakismulu, fiindu ca elu s'a aliatu acelui-a intru interesulu natiunei sale! (— Éta totu acea politica, acelle arguminte slabu, cu cari se apiera si ai nostri bieti deakisti! Ei, dar — sassi nu sunt simpli si indulginti casii Romanii!) Alegetorii Korodi, dupa „Pesti Naplo,“ spuse dlu deputatul deakistu in facia, ca — dupa o portare, o tienuta ca a sa, nu numai pre unu deputat, ci si pre altu omu mai mare, ar trebu si-lu arda in rogu!

In fine dlu Wächter, vatematu si superatu de mòrte, parasi adunarea, carea apoi decretă votu de ne'ncredere si se resfirà ca in triumfu!

N'am amintitul despre espeptoratuni pline de indignatiune si chiar furia contra magiarismului, dar caracteristicu este si ne sentim indetorati a luá notitia, cum alegetorii reflecta pre dlu Wächter, cu privintia la acea, ca — si densulu, intocma ca-i fratele nostru Bonciu, la desbaterea asupra legii pentru notariate — a apostrofatu cu adunca recunoșciuntia dreptului resp. privilegiului limbei de statu, a celei magiare — se 'ntielege, — cum lu-reflecta, ca densulu n'a fost transis la Dietă pentru aperarea drepturilor magiarismului, pentru care sunt pré destui magiari si magiaroni

acolo, ci — pentru aperarea drepturilor limbei si natiunei sassesci-germane.

Dlu Wächter a declarat, ca de cátu se parasesc deákismulu, mai bine depune mandatulu de deputatu. Sasii astépta acésta cu positivitate, si — numai prin acésta s'ar domoli iritatiunea cea a cuprinsu spiritele alegetorilor.

Ei bine: Mai cutesá-vă cine-va se dica, ca ale nostre miscari si agitatiuni nationali sunt essagerate, sunt escesive? Unde a facutu Romanii asemenea?

Dar — tocma pentru ca n'au facutu, au ajunsu pre dög'a de astadi, si — vor trebu si faca, déca dorescu a cästigá respectu justelor loru drepturi si interese.

Veti vedé, ca — pre langa töte amenintiările si injurariile foilor magiare de astadi, sassii si-vor elupta dreptulu si — in totu casulu — respectu in ochii domniloru!

Budapest in 28 maiu 1874.

Dice „Hon“ ca — acum se nici o data, candu Magiaria nu este amenintiata din nici o parte, — se apuce a unifică poporale si tendintiele, adeca a magiariei chiar si cu forta.

Acésta dice „Hon“ in nrulu seu de astadi, si — tocmai astadi „Deutsche Zeitung“ din Viena ni aduce unu lungu si forte aferu si seriosu articlu, arestandu ce nefericire este intovar sirea de la 1867 a Austriei cu Ungaria, cum domnii magiari sunt aproape de crida, cum cele mai reali interese ale Austriei sunt periclitate de nebunatea politica si economia magiara; atinge in modu delirant, adeca sciti asiá ca si cu parulu peste capu, cum Austria „pote se aibe döra o data placut'a petrecere d'a vedé pusa in miscare armat'asa, pentru de a scote cu esecutiune partea cametelor, ce cadu asupra Ungariei, dupa detorsi comuna de statu!“

Acésta vine de acolo, dice mai de parte pangerman'a fois, ca nu cercamu bine ómenii, cu cari intràmu in relatiuni de societate! (Vedi asiá!!)

Deci „Deutsche Z.“ plededia pentru desfacerea legaturei dualisticu dela 1867 cu Ungaria, ascurarea drepturilor Austriei, si apoi — aruncarea din mana a capestrului mandiu lui magiaru, se-si caute si — faca de capu in unu personale, pre cum o dorescu stancaci!

Frumoasa compania! Ungaria storsa totalminte, discreditata, bancrotata, apoi acum inca si amenintia cu esecutiune militare, cu huiduire din compania!

Si in acésta situatiune umilita si para-sita, domnii magiari mai au curagiulu una amenintia pe nationalitati cu pumnulu in gura!!!

Serac! Au nebunitu Li au luatu Ddieu mintea. —

Transpunerea fondurilor scolari, comune Dieceselor rom. gr. or din Aradu si Caranbesiu, la Epitropia din Aradu.

Am amintit la rondulu nostru, cumca in cele dòue, resp. trei dile d'antai ale lunei lui maiu, completandu-se realminte opera-tiunea de impartirea fondurilor scolari, pana aci in comunu cu ierarchia serbesca, sub conducerea guvernului magiaru administratore, — partea romana s'a transportat la Aradu, unde in diu'a de 4 maiu s'a depusu in manele Epitropiei provisorie romane, administratore, resemnandu-se banii si oblegatiuni si actele — formalmente si specialmente, ér — o lada mare cu contractele despre 10 percentuali-tea comunelor, si cu unele altele docu-mente, resemnandu-se numai in totalu, pana la alegerea unui contabilu si a notariului speciale, cari se primesa acea gramada de valori si acte, bucatu de bucatu.

Presentadu-ni-se acum unu documentu oficiale, adeca Consemnarea speciale a valorilor si adeverintia despre primirea acelora din partea Epitropiei, — ni tinemu de detinutia a estrage din acestu documentu a uten-ticu datele si cifrele speciali positive si a le comunică in colónele foiii nòstre spre deplina informare a onoratului publicu.

I. In numerariu s'au predatu si respective s'au primitu:

1. Fondulu pentru edific. preparandu-elu din Aradu, cu 5464 fl 26 or. v.a.

2. Restulu cassei de la dec. 1872 si cu interesele pana la 1. maiu a. c. cu 902 fl. 36 cr.

3. Restulu cassei dupa manipulatiunea delegationale de la 13 dec. 1872 pan'la 1. maiu 1874, 1458 fl. 41 cr.

4. Partea dintr'o oblegatiune camerale vecchia, ne-nschimbabile si deci resemnata parti serbesci — 12 fl.

Impreuna in bani gal'a: 7,837 fl. 3 cr. v. a. —

II. In oblegatiuni de statu, cu 5%: 14 bucati de căte 1000 fl. si 8 de căte 100 fl.

Impreuna in valore nominale de — 14,800 fl.

III. In oblegatiuni private, ipotecari, cu 6%: 93 bucati, cu actele de intabulatiune, in sume de la 105 fl. v. a. pan' la 5000 fl. in totalu valore reale de — 54,146 fl. v.

(NB! Oblegatiunile dubie, seu cari se afia in procesu, dupa invoiela s'au incredintat pàrtii serbe pentru incassare, pe langa continu'a controla a nostra, avendu la fiecare incasare a urmá impartirea in dòue a sumelor incassate.)

VI. In oblegatiuni de restanti'a 10 percentuale, capitalisata:

27 bucati, de la 27 comune, in suma totala de 3461 fl. 10 or. v. a.

In sum'a sumelor deci s'a predatu, respectivmente primitu — in numerariu, oblegatiuni de statu, oblegatiuni private ipotecari si oblegatiuni comunali: 80,286 fl. 13. cr. v. a. —

Despre sumele ce stau in procesu si de spre valore ce representa contractele asupra acuiei 10 percentuali, pre cum despre restantele de multi ani nesolvite dupa aceste contracte, se va face aretare speciale dupa speciale predare a aceloru. —

Budapest, in 17/29 maiu 1874.

Corespondintie din Stambulu, in unele foi vienesi, povestescu cu multa placere despre inteleptiunea Sultanului si a ministrilor sei, prin carea pacalira pre principale Serbiei Milanu Obrenovicu.

Turcului adeca i jacea intru celu mai mare interesu, ca — Dominitorul Serbiei se vina la Constantinopole, pentru de a se inchiná spre a-i da unu picutiu de onore si vedia — in acestu timpu de mare seracia.

Ei, dar Milanu nu se pleca de cătu sub conditiunea, ca Sultanul se-i céda cetatea marginasia Svorniculu-micu. Sultanulu — la intrebarea agintelui Serbiei, promise in generalitate, ér la intrebarea mai precisa a ambasadorului muscalu Ignatiev promise special-minte.

Primirea principelui fu un'a dintre cele mai pompose si Sultanulu vorbi despre Svornicul-micu, casti despre unu lucru bagatelu. Ei dar altfelii ministrii; acestia in totu modu sciura se contradica si se paralizedie, incau plansorea Principelui si a lui Ignatiev la Sultanulu provocă sechimbare in portofoliu de externe, fiindu min. Rasid delaturatu; dar — Svorniculu remase la Turcu!

Si acum — turculu este, care se lauda ca a pacalit u si pre Milanu si pre Ignatiev!

Ei bine; noi nu scimus — pana incatul acestor reporturi sunt purulu adeveru; atat'a insa pricepemu, ca intre moritorii de rondu astfelii de fapta si portare se numesce inselare seu celaina ordenaria.

Destulu de reu ca corespondintii din Constantinopole astfoliu descriu opiniunea publica la turci, ca si cum cea-ce la ómenii de rondu este inselatiune seu celaina ordenaria — la unu Imperator si la ministrii sei ar fi o mare vertute! — Dar Serbia si Russia — totu nu vor fi cele pana in capetul pacalite de Turcu! Tieneti minte.

Diet'a Ungariei.

Siedint'a Casei representative din 28 maiu 1874, sub presiedintele Perczel B.

Mai nainte presiedintele presenta o multime de petitiuni de la municipia, ajunse pe timpul februariori de 8 dile; apoi Szenczey substerne mai multe petitiuni din pàrtile Banatului de la Dunare, prin cari se cere incorporarea loru la iofintiandu-lu nou comitatul Keve, cu scaunulu in Versietiu. (Aci nu potemu a nu sprime mirarea, cum de o multime de comunitati romane si serbe inca se amagira a petitiuna, foră se astepte o con-

sultare intre sine, spre a cumpeni bine in resul tuturor si apoi de a face pa lipaa impreuna!) —

Torday face interpellatiune ministrui de comunicatiuni, pentru vam'a ce in contra legii se ia de la pedestrii trecatori pad podul dintre Radna si Lipova. — Se va munica ministrului. —

Apoi se trece la ordinea dilei, la data tera speciala asupra protectului de lega-tru advacatura.

La §. 1 si 2, se ivesc mai multe cultati, redicandu-si vocea Dedky L. H. mánn, Paczolay, min. Dr. Pauler, Pechy Várady Gábor si report. Matuska. Paczolay, si fuse sprininitu de Várdy si Pechy, ca cătu mai curendu se se pună mésa din partea ministeriului o lege pentru indigenatu; căci altfelii abia se mai potră cine este si cine nu indreptatit ca cetate de statu.

Min. Pauler promise ca se va face dupa potinta.

Emendamentele töte se respinsen testulu propus de comisiunea centrali primi. —

La §. 4, Matolay cere a se sterge o pusatiunea, ca advacatulu prin caderes si concursu se fie suspinsu de la advacatura Lázár A. Iu-springesce; Paczolay si Hoffmann-combatu. Propunerea cade la votare. —

La §. 4, carele suna despre doctoratul de drepturi si despre prassa de 3 ani, ca conditiuni la advacatura.

Hoffmann P. desi nu din acelesi conditii, derante ca si comisiunea, totusi prime acelui §.

Solyomossy propune modificatiuni esentiale, anume, ca doctoratul se se stergă din conditiuni si timpul de prassa se se reduce la 2 ani.

Nemes P. cere ca din prassa de 3 si unu anu se fie dupa doctorat.

Lázár A. springesce pre Solyomossy, — cu o modificatiune.

Schwarz, Matuska, Paczolay, Cserny — vorbescu peste totu pentru testulu de comisiunea centrali. Oldh si Matolay, primește toratulu, dar timpulu prassei ceră a se reduce la 2 ani; — dălt'a parte Tissa K. — beze cu mărtușește peptre emendamentei lui Solyomossy.

Mai fiindu inca unii inscriși la cuvenirea testulu iuaintatu, presiedintele anunță continuarea pe maned si redica siedintă 2 ore. —

In siedint'a din 29 maiu, sub presiedintele Perczel B. deschidiu-se la 10 ore, după verificarea protocolului, presiedintele prezinta petitiuni, si a nume:

O petitiune a societati calei ferate la Tissa, ca lini'a de la Aradu la Temis, se i se dée ei pe langa deplina desdaunare societati austriace de statu;

O petitiune a Comitatului Iasire, contra urcarii dàrilor. Szenczey substerne erasi mai multe petitiuni comunali pentru incorporare in comitatul Keve.

Tot se trece la comisiunea petitiunilor.

Min. de interne cere unu creditu suplementar de 500,000 fl.v. a. pentru ajutorul celor lipsiti prin comitate.

Se trece la sectiuni.

Acum urma ordinea dilei, continua desbaterea asupra §-lui 5 din legea pentru advacatii.

Mai vorbescu Csíky si Gasmanu cont-o doctoratului; ér min. Pauler pentru; acestia o cuventare lunga si stalucita.

Facandu-se votare, se primește, in majoritate, testulu comisiunei centrali, pentru doctoratul si prassa de 3 ani. —

Continuandu-se desbaterea pe paragină de si din unele pàrti, mai vertosu prin László A. se fecera la multe puncturi amendamentele aceliei nu se luara in consideratiune, ci vota oblu testulu comisiunei centrali paralela §. 22.

La §. 22. Lázár A. face propunerea, ca camer'a advacatilor nu totu la trei ani, ci pana la patru petitiuni, — 32 pentru amendamentele lui Lázár. Va se dica, se constata ca adunarea nu e in numero legajul d-

Dupa pucina disputa, se pasiesce la vot, prin scularare si sedere; se cere numerar voturilor, si resultatulu e, ca 64 sunt pentru testulu comisiunei, 32 pentru amendamentele lui Lázár. Va se dica, se constata ca adunarea nu e in numero legajul d-

Acesta produce seomotu; presedintele spune cetera catalogului; se face si dupa mai intra si cei de prin coridor si din scutu, se constata, cumca de facia sunt 111 deputati, er absenti 299.

(NB! Dintre 22 romani sunt de facia mai 4: Babesiu, Doda, Hodosiu si — parese Nemesiu !)

Se incinde apoi disputa despre acea, ca intrude-se voru cei absenti in protocolu cu nume? provocase voru se-si justifice absenti si se infacisedie in data? seu — se se opresca diurna?

In fine se trece peste tota si se decide a continua desbaterea proiectului.

Depe Malulu Muresului, in maiu 1874.

(Despre miscamantele electorale in cerculul adnesi.) Din momentul depunerei mandatului de deputatu dietale in cas'a Ungariei din dlu Dr. Alessandru Mocioni, in data a reputa fi forte ingrigiti toti, pe cari ii interesdia caus'a nostra santa natuiale, si s'au reputa a se consulta pentru mai de partea intantare facia cu alegerea ce avea se urmatoare: — insa pana la unu tempu, si dupa faim'a spre depunerea mandatului, totu erau multi, si sperau, ca — dora dora totu nu se va deveri faim'a! — er dupa ce ea devin realitate, multimes totu traia intruacea firma sperantia, ca — dora va fi cu potintia a alege nou spre ilustrulu aperotoriu si luptatotoriu natuiale!

Insa nu multu dupa aceea ne convinsa, din articolele aparute in „Albina”, de se si indegetara din destulu causele de depunere a mandatului, — cumca de realitate nu poate se fie vorba! Si acuma era ceasuna grea!

Astfeliu — afandu-se partit'a natuiale cercului Radna, s'a fost intristat ferte nu mai pentru perderea din parlamentu a lui a dintre cei mai ageri luptatori si mai noieri aperotori ai drepturilor natuiale, si pentru perplesitatea, in carea se vedea privinta urmatorului! Tienendu-se in dnu din partea „Reuniunei politice-natuiale” — una conferinta in numeru forte inmatu de membri, dupa opinioniile tuturor celor de facia, dar mai alesu dupa oferirea membrilor de facia din cercul — Radna, in unanimitate s'a candidat de fitorii presentante alu cercului Radna, dlu Ioanne Popoviciu, advocatu in Aradu, despre acarunia incepi si tienuta nationale nime, nu poate se indiosca, si pre cari nici ca essiste nevoie de a le insira, siindu peste totu forte binecuvuscute; astfeliu ca si celu mai din cercul codrului, audiendu de numele braconier nostru advocatu si candidat, cu insuflete striga: „Se traiasca!!”

Candu cu bucuria si amore fraciea amu acestea onoratului publicu, nu putu a retace si aceea, ca ni se mai vorbesce despre alti candidati, anume de Dnii Ioane Popoviciu, advocatu in Temisiora, si de Teodoru Popoviciu, protonotariu cottensu in Aradu. Deci temu detori a ni manifesta semtiamentele parerile noastre si facia de aceia.

Noi, pre catu ii cunoscem, parte in nationa, parte dupa renume-si pre acii domni, si onorea si totu respectulu loru intru de a una; credem ca sunt si vor se reu adeverati fii ai natuinei; insa punem si alaturia cu unu I. P. Desseanu, apoi — ca ar fi pecatu de Ddieu a mai si aminti si ca de deputati romani natuinali! Er a insinu, ca se alegem — nu tocma de parata nationale, — ar fi o grea batjocura si valoare pentru acestu cercu romanu. De aceea i incheiam cu incredintarea, ca ori ce face contrarii nostri si uneltele loru, ori ce medilice se vor servi spre demoralisarea poporului nostru dreptu-credintiosu natuial, scopulu nu si vor ajunge, caici poporul romu, prin ori ce pedeci, atacuri si neplativa trece, va fi si va remanet strigandu din ca: „Se traiasca Ioane Popoviciu Desseanu, si candidatul si mans deputatulu nostru este!

Mai multi fii ai natuinei.

Langa Lipova, 5 maiu 1874.
(Alegere de notariu, fidelitatea poporului romu, care nu se da vendetu cu nici unu pretiu.)

Prin dlu G. Vancu de notariu cercuale, unde

se disese, ca este unu romanu bunu si va fi povestitoriu sinceru alu poporului ce l'au alesu; — dar in nr. 95 de acelasi anu esi alta corespondintia de pre Lunc'a Agrișului, subscrisa de mai multi aderinti ai partidei natuiali, carea cantă cam asiā: „Vai văne, fratitori din cercul Secasiului, căci amaru văti inselatu in alesulu vostru, plangeti si ve tanguiti, căci nu poteti face mai mare peccatu, de cătu candu ati alesu unu magiarou! — Si o! sermane poporu, cum o să tieni tu cu sudorea ta pre acestu verme neadarmitu, acesta viperă, care o să te suga bine, apoi o să te să invenedie!“ — Nu dură multu, si poporulu incep a senti ca — este asiā; destulu ca dupa 3 luni de dile numitulu fiu radicatu din postu, si asiā er veni cerculu Secasiului vacante, si findu lipsa de notariu, căci era ma e grama'da lucruriloru remase dupa dlu Vancu, care nu lucrase nimicu, se substitui de notariu tenerulu Petru Jivcoviciu din comun'a Babia, fiu de plugariu, carele 7 lune servindu, er acum deschidiendu-se concursu pentru alegerea definitiva, desi nainte de alegere cu 5 dile vent in cercu unu domnu, competitinte mare la punta, carele incercă totu spre a-si cumpără voturi, imbiindu pre fiecare jude din cele 4 comune aperiinti — căte cu cinci-dieci florini, er pre preuti cu căte o sută si pre alegatori inca cu căti-vafloreni, — totusi la dnu a de alegere — cu aclamatu s'a alesu dlu P. Jivcoviciu, despre a căru buna portare si diliginta in timpu de siepte luni se convinse poporul pre deplinu.

Poporul nostru, pre cum se vede, a inceputu a cunosc si a pricepe, ca aceia cari ambla cu de acestea, sunt numai nisci linguitori, spre a corumpe si amagi. Poporul din acel cercu mai vertosu se necagia, ca — s'a aflatu tocmai unu romanu, carele se amble cu inselatiunea, precandu pre aci tota lumea sciā, ca poporul si-are pre omulu seu, unu teneru onorabilu, implinitoriu de a le sale detorintie cu zelu si creditia.

Fericie de acel poporu, care are conductori credintiosi, cari lu-invietia morală. Fie spre onore Dloru preuti, dlu Moise Blajescu din casiu si Dlu Procopiu Lelescu din Visma, cari ca adeverati servitorii ai altariului la tota ocazieua au luerat pentru luminarea si moralizarea poporului! — Invetiatorul R.

Valea-pai (in Carasiu,) 18 maiu, 1874.

Din dia in dia sperauta nostra pentru unu anu bunu o perdemu; pre la inceputul lui maiu prin frig, marcăla si bruma tota flórea pomiloru roditori se nici; in dilele de 11 si 12 maiu a. c. se slobodi unu orcanu de ventu preste comun'a nostra, incătu rupsese si depredă la 500 pomi roditori din gradini, pre langa multa alta dauna mare; er ieri in 17 maiu st. n. ne pomeniramu că neu'a preste nōpte a albitu casele si campii si ea nici pana acum nu s'a topit. Astfeliu nu numai am perduto tota speranta, vediendu-ne despoiat de tota mengaierea campiloru, ei forte ne temem, ca in scurtu timpu vor se incépa stigările si vaierările durerose ale glotelor: „Perim de fome!“ — Si cum nu! lipsele sunt mari, materialulu spre acoperirea acelora nu e de felu, er radi'a sperantie, — ce pucinu ni luci, a disparutu!!

Oh! Domne, dar pana candu ore man'a Ta asupra nostra celoru nevinovati?! Au dora nu suntemu destulu de asupriti si amintiati de man'a domniloru

(Multiamita publica!) Subscrisulu, nante cu căte-va septemani, jacandu greu morbosu, torturat de multe mari lipse si mai vertosu ingrigit de sortea ffiului meu Dimitrie, din a V. clasa gimnasiale, plinu de doru dupa carte, dar in necurmata lupta cu seraci'a, — candu me aflam aprópe de desperatiune, par'ca Proni'a ddiesca si-intinse scutulu seu asupra-mi, s'aci mi-restitui sanatoasa si cu poterile trupesci; er mai de parte societatea Cercului de lectura romana din Timisiora-fabricu, cunoscandu miser'a pusetiune in care me aflam, a binevoitu din avereia ei, a-mi dona unu ajutoriu de 20 fl. v. a! Pentru acestu ajutoriu-mi tienu de cea mai sacra detorintia, dimpreuna cu intrèg'a-mi familia, si aduce cea mai viua multiamita. Dée ceriul,

*) Acestu suspinu amaru lu-publicaramu si pentru ca este diu'ru peptu, pana ieri-alalta-ieri, forte amici domniloru de la potere. Asfă ddiu îndreptă lumea, cu dörere!

ca acesta societate, abiā de unu anu infinita, si care la inceputu si-a aretat scopul ei demn de Concursul si reconosciintia publica, — se viedie la multi ani! — Atanasiu Ioanescu mp. calciunariu.

O intercalatiune

ni s'a tramsu spre publicare — inca nainte de două septemani, adresata Il. Sale dlu Eppu alu Aradului si resp. Venerabilului Consistoriu concernint, in acea privintia, ca:

„Ce este cau'a, de nu se intetisce venirea reverendissimului D. Ioane Metianu, ca se-si ocupe postulu de presedinte alu Consistoriului gr. or din Oradea-mare, unde o multime de afaceri momentose, pre cum si o turma cuventoria credintiosa — i astăpta sosirea cu totu dorulu?“

Noi, pana a publica acesta intrebare, tramsa prin mai multi, cu invoreea acestor a am cerutu pre cale privata deslucire in causa, si — coa-ce afaramu e, ca parintelui Vicariu inca nici pana astazi nu i s'a espeditu decretulu si respective documentulu oficiale despre alegerea si oficiulu seu!

Acesta va se dica, ca — cau'a intaridării — nu este dlu vicariu. Si asiā intercalatiunea cauta se se reduca simpluminte la intrebarea:

Prin cine si pentru ce se tragana in Aradu spedarea decretului?

A insiră gravele interese, pentru cari se astăpta cu nerabdare dlu Vicariu le Orade, nu este de lipsa; căci — fora mare lipsa nici nu s'ar fi creatu si dotatu acelui postu, si cu atâtua mai pucinu increderea comuna ar fi chiamata la acel pre unu Metianu. — Redactiunea.

Societatea c. r. priv. austriaca acalei ferate de statu,

De la 1. iuniu a. c. si-a schimbatu intru cătu-va ordinea cursurilor unor trenuri, anume de la Viena si de la Pest, in susu si in diosu, cea-ce va fi bine ca caletorii se iete spre sciintia.

Pornirile de la Budapest la Viena sunt:

Trenulu de persoane nr. 6, la 9 ore 10 min. nainte de mediadi. (Adeca 5 min. mai nainte ca pana acum.)

Trenulu de curieriu nr. 4, la 2 ore 10 m. d. m. (Adeca 15 min. mai timpuriu.)

De la Budapest la Segedin si Temesiora-Baziasu:

Trenulu de persoane nr. 5, la 6 ore 50 m. d. m. (Adeca 7 m. mai timpuriu.)

Trenulu de curieriu nr. 1, luni-a si vineri-a, la 10 ore 40 m. sér'a. —

Pornirile de la Budapest la Czegled — in legatura cu lini'a de la Tissa, (Solnocu, Aradu, Orade, Debretienu :

Trenulu de persoane nr. 9, la 6 ore 3 m. (Adeca 23 m. mai nainte.)

Trenulu mestecatu nr. 149, la 2 ore 45 m. d. m. (Adeca 15 m. mai timpuriu.)

Celalte trenuri in atinsele parti, remanu ca pana aci.

Locu deschisu.)*

Unu apelu, o conjurare — din adunculu animei indignate si superate!

Recitia-montana, in aprilie 1874.

„Pecatele unor omeni si sunt arestate, mergandu in naintea loru judecat'a; era a le altor'a vinu mai tardiu dupa ei,“ — usi scrie Pavelu apostolul.

In trecutu ni-au casiunatu pecatele malei reu: ignorantia, seracta, decadere cumplita.

Dar — fie-iertatu trecutulu! — ince si mai departe a suferi reulu — acuma, candu amu ajunsu la cunoscintia lui, ar fi a ne face de voia sinuciditorii si sugrumatorii ffiilor nostri.

Cu cea mai aduncu sentita parere de reu o facemu, dar trebuie s'o facemu, caici sa-ei detorintia de romani, crestini buni si omeni de omenia si impune, a cercă tota, pentru de a scăpa de reu; de aceea pasim in publicitate cu descoperirea vermiloru ce redicina nostra sociale si culturale.

*) Pentru marea lipsa de spaciu, ni-am permis multe prescurtari, de si domnii tramitatori, 11 la numeru, prin subscrisa numelui loru au luat ei raspundere in tota privintia. Credem inca ca — cau'a domniei loru, carea precum o presenta densii, este o cau'a sacra, — prin prescurtari si modificari ce ni permiseram — nu va perde din seftu — Red.

Poporul romanu d'aici, infinitiase inca la 7 Ianuariu 1868 una fundatiune, cu scopul d'a sprinț si mantu cultur'a romanilor din locu din tota punctele de vedere, atat in scola, catu si in biserica, precum de asemenea in societate si chiar in familia.

Administratiunea si asiā dicendu—conducerea acestei intreprinderi, resp. fundatiuni, s'a concrediu unui comitetu speciale, alu carui presedinte este dlu Ios. Baltesanu; dar s'a concrediu pre langa expres'a conditiune, ca in celu mai scurtu timpu se se ingrigesca a substerne adunari generali a membrilor fundatiunii — unu proiectu de statute, dupa a caror primire reuniunea se se pota constitui definitivmente.

De cate ori s'a facutu ince de atunci din partea membrilor, iubitori de ordine, in cercari, pentru lucrarea statutelor, dlu presedinte I. B. Macarul ca totu de a un'a din budie si-esprimă cea mai buna a sa vointia, in fapta ca din adinsu facere statutelor se intardia seu chiar impedece; astfelui intreprinderea nostra atat de salutaria, atat de multu promisiuatiua pentru caus'a naintarii nostre nationale, remanendu fora basa, fora stabilitate, fora nici o garantie!

Intr-o domineca din martiu a. c. candu se tienu adunare in privintia dispusetiunei pentru representarea nostra la adunarea generale a institutului de creditu si economii, Albina din Sibiu, dupa ce indesiertu asteptaramu, ca se se aduca pre tapetu si cestiunea statutelor, fratele nostru Ioanu Apostolescu, ore-cum si indignat si superat de atatia nepasare din partea presidiului facia cu unu lucru de atat'a importantia, cu consentientul mai multora dintre cei presinti — rogă, ca se se iee in desbatere afacerea statutelor.

Acesta s'a primitu si inceputu pe data; dar findu tempulu tare inaintat, s'a decisiu a se tieni anume spre acestu scopu o adunare in domineca de 29 martiu.

Sosindu acesta domineca, dorere, in locu d'a fi o dia pre cum o doriamu, in care frati se se adune, ca se puna temeiul doritul la o intreprindere nationale si filantropica, de la carea se spera unu bine pentru ei si pentru fii lor, ea a fost o die de necasu si de indignatiune!

Poporul adunat in biserica, pentru ca dupa sant'a liturgia se merge impreuna la lucru in cau'a fundatiunii, spre nespus'a sa mahnire intelese aci din predica dlu parochu localu George Pocrianiu, cumca presidintele fundatiuni I. B. a depus la manele sanctiei sale oficiulu de presedinte!

Dlu presedinte I. B. deca cu ori ce preciu ar fi voit se se impedece tienerea adunarii si preste totu infinitarea si consolidarea societatii si a scopurilor fundatiunii, no poate face mai dusmanes de catu prin acesta apucatura, alu carei ceftu a fostu ca si precalculat! Membrii, desbinati si intaritati de predica parintelui parochu, dupa aceea mai agitati si de unii larmasi, in locu d'a merge la adunare pre cum era la rondu, ei se incaerara si se pusera la certa mare naintea bisericiei, spre adevarat scandalu!

Ni permitem deci a intrebă pre dlu presedinte alu Reuniunii fundatiunali:

1. Cum potu se iee pre sufletul seu o astfelui de confusione? Ce fi cau'a, de nu vol a tieni predestinata si de toti dorit'a adunare pentru statute?

2. Tiene-se dsa intr'adeveru corectu in acesta portare, si — nu socote a o repară? Crede dsa ca se potrivesce cu onorabilitatea si bun'a cunintia, ca asiā se retraga dupa ani, for a predă — in facia adunarii, la alte mani ce se vor alege — postulu si sem'a de spre trecutu? —

Nota bene: O resignare la manele preotului, carele nu i este superiotate, ma nici membru alu fundatiunii, este unu lucru nejustificabile, unu lucru fora nici o valoare.

Atat'a incatu pentru dlu Baltesanu, carele de adreptulu prin fapta si portarea sa ne-a adus in cea mai completa confusione si amaretiune.

Dar — man'a dreptă a sa ince acesta a fost dlu parinte G. Pocrianiu, si de aceea — ince interesulu a totu ce ni escumpu si suntu, suntemu detori a-i adresă si Ds ale căte-va cuvinte, din fundulu animei nostre amarite.

N'aude Sant'a sa poporul indignat — cum se intrăba:

Pana candu cugeta órc parintele nostru a aruncă intre noi veninulu discordiei, alu urei, alu dusmaniei si alu resbunării?

Nu-i ajunge de 28 de ani diligint'a desvoltata in acesta directiune.

Nu-si aduce a minte de scóla, cu a cărei ingrigiro se laudă, pre candu scol'a ajunsese, ca in locu d'a asceptă progresu de la ea, ne temeamu de dens'a.

Multumita umanului si nobilelui nostru superior inspectoru dominiale dela ces. reg. societate a drumurilor ferate de statu, carele la rogarea catorva romani din aima buna a binevoitu a midilocii pensiunarei invetiatoriului vechiu, *in bunatatilea salariului invetiatorescu* si provederea scolei cu altu invetiatoriu mai corespunditoriu recerintelor tempului; de asemenea a midilocutu nobilulu domnii superioru inspectore dela on. Patronatu si radicarea unui edificiu pentru scola, care din 1848 ni lipsia.

Dlu parintele nostru in aceasta causa — vai ce pucinu sa espus ; dar — éta acuma, inspiratu secer de altii, s'a apucatu, nu ca se adauga la bine, la buna intielegere intre frati, ci ca se strice si sparga. In predica sa din 22 martiu a. c. intre altele a pronunciatur, cumcă pana facuma n'am avutu, facuma inse avemu scola, avemu invetiatoriu, si poporulu din Recitia a devenit u turmba de tigani.

Ei bine; déca intr'adeveru ar fi asiá, apoi meritulu nu este, nu poté fi alu altui-a, de cătu tocmai alu sanctie sale, caci santi'a sa lucra de 28 de ani la inaintarea si radicarea culturei nostre. Invetiatoriulu, pre care dora a voit u-lu isbi, abia alu treilea anu este la noi, si meritulu lui se va poté dejucat din acea ce vor devinti fini nostri.

In predica din 29, in locu d'a sprigini eu svatu parintescu justa dorintia a majoritatii pentru statute la Reuniunea fundatiunala, santi'a sa, carele insusi ne a svatuitu, a nu pune fundatiunea sub administratiunea parochiala, reflectandu-ne la abusurile autoritatilor superiori biseric. — incepà a numi in celu mai ordinariu modu pre cei ce se consultara si facusera unu proiectu de statute, de chiarandu-i de *Judi*, cari vendu pre Cristosu, de leprosi, cari vor se molipsescu si pre ceialalti, insinuandu-li că ambla a face cu fundatiunea „*böhmischen Zirkel*“ adica s'o fure; — in predicele din serbatorile Pascelor mérse pana a vorbi de „*poreci porcilor*“ si alte necioplite, cari numai furi'a cea mai profana le pote rosti de pre amvonulu biserici!

Azi credem, că pana facuma pe nime dintre noi nu poté areta dlu G. P. care ar fi facetu cu avereia bisericei „*böhmischen Zirkel*“; noi insa ni permitemu a lu-intrebă: că cu ce dreptu, cu a cui scire si invoire a zidit in fondulu parochialu si apoi a vendutu ca pre o proprietate a sa?

Parintele G. P. déca nu voiesce ca lumea se creda, cumca nu-i place se dàmu semne de vietă, se ne clintim din amortirea trecutului, — apoi nu pasiése oblu, pre facia in contra miscărilor nostre de progresu si desvoltare, ci — lucru pentru ideiele seu principiele sale in cerculu seu de activitate privata, lucru pentru intunerecu — la intunerecu; amvonulu bisericei nostre inse nu vom — suferi nici intr'unu modu se servésca si mai departe de tribuna pentru predicarea discordiei, a urei, a dusmaniei si a resbunării.

Administratiunea buna si acurata, asecura si naintédia bunastarea a orice societate; de candu inse a intratu in vietă statutulu organicu, parintele parochu G. P. abia de döue ori pana facuma a convocatu si tienutu sinodu parochialu; de aci destulu de chiar se poté vedé cătu de poteriu se inainta causele nostre bisericesci locali.

„*Betă*, „*seracă*“, „*si prostia*“ — azi se spune că parintele nostru ne-ar fi caracterisatu naintea unei persone inalte bisericesci. Noi ni permitemu a iobservá, cum ea dupa a nostra pricepere, prin mania, prin discordia, prin ura, prin dusmani'a si prin resbunării órbe, atari pecate si defekte, unde sunt nu se potu sterge si indreptă, ci se potu numai prin amore, conducea blanda si — cultura.

Urmăria 11 subscrieri, totu cu mp. pre cari la cerere avemu a le publica!

Varadia, (Banatu,) in 4 maiu 1871.

Rectificatiune forq adeverate motive, — vorba multa seracia góla! A injură si a se certă — nu este a capacitate.) Multu ne mirâmu, cum se potura gasi ómeni, cari de adrep-tulu ca — „semi-intelligenti“ se ésa la lumina, precum o facura in nrulu 32 alu Albinii unii domni conlocutori ai nostri, publicandu o séma de rectificatiuni carpite, dela veri o doui antisti comunali, cari nici bine a serie nu sciu, dela duoi preuti si unu invetiatoriu, cari — măcar d'ar sci, că — ce va se dica a rectifică! apoi de la unu dnu *Johann Fink*, pe carele domnii comunali inca lu insmnara intre semi-intelligenti; despre care insa noi nimica nu potemu atinge, de óre-ce in nrulu 22 alu Albinii s'a atinsu expresu:

„fiindca suntemu neconsiderati si asupriti de semi-intelligentia confratilo u si connatiunilulu nostri de aici de alta confesiune, — apoi dlu I. Fink pote fi confratele, dara „connatiunilulu“ nostru nu este, caci nu e romanu. — Era dlui *Adolf Korb*, care de asemenea nu e romanu, pre care inse inca lu-vedem inrolatu intre semi-intelligenti, ni-am permite a-i dice, că ar fi forte bine, déca nu s'ar amesteca intre partide ca pana aci, si s'ar nisui a fi nepartialu, si a nume ne-intovaresitu pururiu cu ómeni, alu cárora epitetu comunu — dora n'ar avé placere d'a portă; apoi totusi — omulu se cunosc de pre cameraderia. Dsa ca notariu comunale are se traiescu si traiescu intre doue partide, doue confesiuni, ce — dupa cum vede, au plecatu pre diferite caci, dupa diferite principie, pentru de a ajunge la fericire; in facia acestora deci ar debui se fie neutralu de totu, caci de va remané totu tienendu parte, se creda că — partea si-va lu!

Noi „*Mai multii*“ confesionalisti — spunem, că prin „semi-intelligentia“, in sensulu cuventului, se intielegu individii diuometate culti, adeca — mai multu numai pe din afara spoiti cu ceva sciintia, ér in decomunu ómeni slabii de minte si de caracteru, cari au invetiatu pucinu, ca se strice multu; — astufeliu de ómeni, cari ambla óra pre óra la birtu, sub nume de *cabinet de lectura*, unde apoi batu cártille — sanctei biblie in 32 de foi, de séra pana demanéti'a, de unde apoi, dupa ce s'au injuratu si maltratatu uritu unii pre altii si s'au pusu cátte o data si la bataia, tardiu nöpte, azi catra diua — pléca catra casa; ér la serbatori mari esu din cabinetu, vulgo birtu, si mergu direptu la s. biserica, nespelati, nepestenati, dar — plini de spiritulu santu alu cabinetului. Pre ómeni de asta categoria si calitate am intielesu noi; apoi — ne rogâmu: potu astufeliu de ómeni rangia intre intelligentia?

Noi credem, că — nu, ci debue se remana in semi-intelligentia! — Noi — n'am numit u dupa nume pre mine; ér cine s'a insinuatu de sine la descriere, traga-si séma cu conscientia sa.

Firesce că facia de atare semi-intelligentia — a nostra se intielege de intelligentia intréga; caci pre a nostra n'a vedutu nemene pre căile loru; pre a nostra n'a rosu vermele conscientiei reie, precum scimu că pe a loru o róde, si — rodiend'o cu incetul, a adus'o de a devenit u vermenosu!

Că au declaratu fratii de alta confesiune scol'a loru de comunala, ast'a este tréb'a loru; astfelui filosofédia antagonistii. Da; inse totusi si a nostra tréb'a; caci am fostu si suntemu constrinsi a contribui la edificarea acei scóle, si azi déca vom fi slabii de angeru, si ne vom comunalisá, — precum credu ei, candu disera, că noi confesionalistii, mane-pomanc vom imbracisiá scol'a comunale cu ambele mani, — apoi óre atunci nu vom fi si noi respundietori pentru u-mări?

Cumca s'a facutu numai din interesu personale comunalisarea, dovédă faptica e, caci folosulu, care lu-are tenerimea dupa acea scola, la potutu si lu-pote avé si dupa cea confesiunala; diferint'a este numai că in casulu ultimu, docintii comuni n'ar fi salarisiati cátte cu 600 fl. si aru fi mai aproape langa opinca. Eta interesulu personalu.

Noi pricepemu, că prin ce mediloci au esoperatu comunalistii cele 10,000 fl. ca donu dela regim; firesce prin aceea, caci au declaratu mai intréga comun'a in partea loru,

măcar că dicu comunalistii, cumca au arestatu inaltului regim — adeverulu. Adeverulu e, că fratii contrari ai nostri — numai cu birisii dui proprietari mare si cu strainii de alte confesiuni — sunt mai multi, fora de aceia — suntemu egali — la nru.

Ce se atinge de măretiulu edificiu alu scóle comunali, e adeveratu că e pentru scóla, si nu pentru casarma, precum credu comunalistii, că — credem noi; — dara că salele ar fi pline de princi, este o afirmatiune cutesata! Cea ce se va pricepe si d'acolo, caci — Dieu — in ambele sale ar mai incapă vr'o 80 de princi; caci chiar in proportiune cu noi confesionalistii, densii sunt in minoritate.

Era in cătu pentru progresulu ce se face in scol'a comunale, nu debue laudatu pré tare, caci pre cum se scie, „laud'a de sine, nu mirosa bine.“ Dnii comunalisti credu, că comunalisarea scóle, nu ni derima biserica. Noi ii reflectâmu, că — intru adeveru o derima si surpa. Eca dovedă! Sunt putieni, 5—6 princi gr. orientali, cari frecuentădă scol'a comunale, apoi germanii sunt constrinsi a ambla la o biserica, carea nu e a loru; de unde bine se pote vedé, că prin edificarea scóle comunali, nu s'a urmatu numai unu scopu de lumina, ci — si de derimare a bisericei nostre.

Dicu dnii comunalisti, că tocmai prin acei individi s'a opritu incasarea lefei docinetului confesiunale, cari astazi se plangu, că nu s'a incasatu. Ast'a incasare o apucatura semi-intelligent, caci acei individi n'au disu se nu incasodie, ci se nu incasodie conformu repartitiunei; caci n'am avutu lipsa de asiá suma sumar, ér d'alta parte vediuseram că poporulu e in mare lipsa, si ne temeamu, că déca incredintiam total'a incasare antistei comunale, apoi poporulu ni se tractă in modu scandalosu, precum s'a mai intemplatu. Dar pe langa tote asupririle fratilor — facia de noi, remanu densii amaru inselati; caci nrulu gr. orientalilor din dia in dia cresce, — in butulu barbareloru maltratari, de cari se folosesc parintele P. I. facia de particularii ce mergu a-si insinuá trecerea. Unu astfelie de casu s'a intemplatu cu locuitoriu I. Avramu, carele la demandarea parintelui a fost batutu si lapetatu afara, dupa care maltratare — nefericitul omu in 24 óre si-dede sufletulu! Investigatiunea criminala pare-ni-se că nici pana adi nu este incheiata pentru acelu casu.

Cumca noi confesionalii avemu in posesiune mai multu pamant, decătu comunali, e pró adeveratu. Densii nici nu cutesa a negă direptu; de aceea ei diu: că acésta inca e o assertiune greu de dovedit. Ei bine remana greu de dovedit; — dar noi afirmâmu că suntemu in majoritate cu posesiunile.

In fine dnii comunalisti ne dechira pe „Mai multii“ de ómeni demoralisati si corupti; — la acésta lasâmu onoratului publicu se dejudece — că, óre dupa cele aduse, cui se cuvine epitetulu de corupti si demoralisati, — nōa séu loru? Spre tota intemplarea — cei ce ni cunosc portarea, cunosc si faptele loru necuviintiose si scandalosé.

Cu atât'a credem, a poté incheia pentru asta data cert'a, pre carea — firesce că n'aveam a oincepe, de cătu numai in speranta că — vom dà de anime curate. Ne-am inselati; am datu de — limbe crude.*)

Totu acei „mai multi.“

Publicatiuni tacsabili.

Concursu.

In urm'a decisiunei Consistoriali dd. 25 ianuarii a. c. nrulu 568. pl. a devenit u vacante protopresbiteratulu Beiusului: deci pentru deplinirea postului amintit u scrie concursu. Dotatiunea e urmatori'a.

1. Competint'a protopopescă dela 50 parohie à 2 fl. 10 cr.; in sum'a 105 fl.

2. Conventiunea protopopescă dela fisece-care comună, usuata in tractulu acest'a, pe anu la 300 fl.

3. Tass'a pentru licentie de cununie dela fisece-care trei fl.

*) Asiá se vede, ca natur'a certei — nu e, de a se poté mediloci intielegere, măcar cătă de multu s'ar lungi vorb'a. Dar — astea sunt disputele publice cele mai odioase; de aceea rogâmu se simu scusatii că — ciopliram cătă de multă si — ce nu mai poturam ciopliram.

4. Salariulu parochiei protopopesci in locu, in suma 200 fl.

5. Cortelul libéră cu o gradina de gume si stol'a indatinata dela 70 de mere.

Recentii au a produce testimoniu, au absolbatu celu putieni 8 clase gimnaziale cu succesu bunu si deodata că sunt bine meritati pe terenulu bisericescu si scolastic.

Recurserile adresate comitetului protopopescu alu Beiusului, au a se tramite la misiunile consistoriale Simeone Bica, protopresbiterul Oradei-mari, la Oradea-mare, paroș 6 iuniu a. c. st. v. éra alegerea va fi in locu in 9 iuniu a. c. st. v.

Datu, in Beiusi, in 2. iuniu a. c. st. v. 1871.

Comitetulu protopresbiteralu, in contielegere cu dlu Simeonu Bica, protopresbiterul Oradei-mari, comisariu consistorialu.

Concursu.

Pentru vacanta statu invetiatorie della Scol'a confesionala din Comun'a Agadu protopresbiteratulu Oravitie, Comitatul Carasiului, se deschide prin acésta concurs pana la 1. iuniu dupa cal. vechiu.

Emolumentele cu acestu postu imprenate sunt: 300 fl. 10 fl. pentru conferintie; 10 fl. pentru rechisite; 4 orgii de lemn pentru scola; 2 jugere de pamant, cartiru liber gradina de legumi.

Doritorii de a ocupa aceasta statu au a-si tramite resourcele loru, instruite sensulu statutului org. si adresate comitetului parochialu, catra Dlu Protopresbiteru Oravitie Iacobu Popoviciu.

Agadiciu, 21 aprilie 1874.
3—3 Comitetulu parochialu

In contielegere cu Dlu Protopresbiterul tractualu. —

Nr. 1043.

adm. ex 1874.

Nr. 1043.

adm. ex 1874.

Concursu.

Pentru vacanta statu notarie din comun'a opidana Banatu-Comlosiu in cerculu de acestasi nume, comitatul Torontalului.

Cu acestu postu sunt impreunat emolumintele: 800 fl. v. a. banii gata de cortelul liberu.

Alegerea legala se va tine in iunie a. c. st. n. la 9 óre nainte de mardiadi, in cas'a comunala din Banatu-Comlosiu.

Totu aceia, cari doresc a colecta pentru acestu postu, sunt provocati substerne subscrisului pana in 10 iunie, resourcele adjustate in intielesulu 88 la 74 si 83 ai articolului de lege XVIII. din 1871.

Afara de cunoscintia limbii oficiale se recere inca principerea limbelor romane si germana.

Banatu-Comlosiu in 12 maiu 1874.

Bogdanu Nikolits mp., pretore.

3—3

pretore.

Tocma acum a aparatu

CART'A UNGARIE

pentru scólele poporale in limb'a romana

de

EUGENIU BORDEAUX,

Editiunea a dou'a, indreptata dupa prescrisele inaltului ministeriu de culte si constructiune publica; cu date statistice, constante episcopiei tuturor confesionalilor si cu date istorice vecchi.

Pretiul carte, colorata si intinsa pe pandia pentru impaturat, e 7 fl. 60 cr. v. a. colorata finu cu demarcarea comitatelor 8 fl. v. a.

Unicul depositu pentru ticele Coronei

la

F. Michaelis in Sibiu,

(Piatra mica nr. 12.)

Cei ce doresc potu primi cart'a si ne colorata si neintinsa pre pandia, pre langa unu pretiu coresponditoru.

2—3